

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อดำเนินการศึกษาเรื่องการรับรองสิทธิเสรีภาพของนิติบุคคลประเภทนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ว่านิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของไทยสามารถเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โดยศึกษาถึงการเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพของปัจเจกบุคคลและนิติบุคคลตามกฎหมายเอกชนตามที่ปรากฏในหมวด 3 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ประกอบ อีกทั้ง ได้ศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดของการเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพของนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของต่างประเทศ เพื่อพิจารณาว่าแนวคิดดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการรับรองสิทธิเสรีภาพของนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของไทยหรือไม่

ผลจากการศึกษาเรื่องการรับรองสิทธิเสรีภาพของนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของไทยจะเป็นผู้ทรงสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้ จะต้องพิจารณาจากหลักเกณฑ์การกำหนดคำจำกัดความ ความหมายของลักษณะความเป็นองค์กรของนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของไทย ประกอบกับหลักเกณฑ์ในเรื่องเงื่อนไขที่นิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนจะสามารถเป็นผู้ทรงสิทธิตามรัฐธรรมนูญบัญญัติได้ในสิทธิเสรีภาพบางประเภท

สำหรับองค์กรที่มีสถานะทางกฎหมายเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนของไทยที่จะสามารถเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้นั้นมีสองประเภท คือประเภทรัฐหรือองค์กรภายใต้รัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้สายการบังคับบัญชาจากรัฐและประเภทองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ ซึ่งองค์กรที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาจากรัฐย่อมมีภาระหน้าที่หลักในการรับรองและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้แก่บุคคลอื่น รัฐหรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาจากรัฐย่อมไม่สามารถเป็นผู้ทรงสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ได้ ดังนั้นจึงมีเพียงนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนประเภทที่เป็นองค์กรที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ อันได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจประเภทที่จัดตั้งเป็นองค์การของรัฐบาล องค์การมหาชน สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ องค์กรที่เป็นหน่วยงานธุรการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญเท่านั้น ที่สามารถเป็นผู้ทรงสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 บัญญัติได้ในบางประเภทของสิทธิ

This thesis aims to study the rights and liberties of public juristic person under the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540. The study focuses on the acknowledgement of the rights and liberties of individual person and private juristic person under Chapter III “Rights and Liberties of Thai People” of the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E. 2540. In addition, the study compares the concepts of the rights and liberties of public juristic person among countries in order to analyze whether and how those concepts impact to the acknowledgement of rights and liberties of Thai public juristic person.

The result of the study reveals that the public juristic person rights and liberties would be acknowledged by the Constitution of the Kingdom of Thailand B.E.2540 after the definition of the organization of the Thai public juristic person and the condition of the public juristic person holding some rights and liberties according to Constitution are examined.

There are two types of Thai public juristic person which could be rights holder under the Constitution of Kingdom of Thailand B.E.2540, namely, the State or the organization under the command of the State and the organization under the governance of the State. However, the organization under the command of the State is obliged to acknowledge and protect rights and liberties of other person. The State and organization under the command of the State could not be rights holder under the Constitution of Kingdom of Thailand B.E.2540. Consequently, only the organization under the governance of the State which is local government organization, State enterprise founded as government agency, public agency, State higher education institutions and the administrative organization of the independent agency under the Constitution could be person holding some rights and liberties under the Constitution of Kingdom of Thailand B.E.2540.